

A 1793/presidiet

Käsittelijä Puheenjohtajisto

Puheenjohtajiston mietintö, joka koskee
jäsen ehdotusta Pohjoismaiden neuvoston toiminnan muuttamisesta hiilidioksidineutraaliksi (A 1793/presidiet)

Ehdotus

Puheenjohtajisto ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto päättää,

että Pohjoismaiden neuvoston tulee olla hiilidioksidineutraali.*että* Pohjoismaiden neuvosto tekee yhteistyötä Pohjoismaiden ministerineuvoston ja Pohjoismaisen kulttuurirahaston kanssa saavuttaakseen hiilidioksidineutraaliutta koskevan tavoitteensa ja perustaa työnsä kolmeen yleiseen painopistealueeseen ja ehdotettuihin toimiin.**Taustaa**

Pohjoismaiden vihreä vasemmisto on ehdottanut, että

Puheenjohtajisto ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto päättää,

että tehdään selvitys toiminnan vuosittaisista ilmastopäästöistä.*että* laaditaan toimintasuunnitelma siitä, miten päästöjä voidaan vähentää ja miten toiminnasta voidaan tehdä hiilidioksidineutraalia.

Jäsen ehdotuksessa kaivataan toimia, joilla Pohjoismaiden neuvoston ja muiden organisaatioiden toiminta voidaan muuttaa hiilidioksidineutraaliksi.

Pohjoismaiden neuvosto ja muut pohjoismaisen yhteistyön organisaatiot ovat tulleet yhä tietoisemmiksi toimintansa aiheuttamista hiilidioksidipäästöistä.

Pohjoismaiden neuvosto on sitoutunut YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin. Neuvoston ympäristö- ja ilmastokuormitusta vähentämällä edistetään seuraavia kestävän kehityksen tavoitteita:

- Tavoite 7, edullinen ja puhdas energia
- Tavoite 12, vastuullinen kuluttaminen
- Tavoite 13, ilmastoteot

- Tavoite 14, vedenalainen elämä
- Tavoite 15, maanpäällinen elämä

Tammikuun 25. päivänä 2019 pääministerit ja ympäristö/ilmastoministerit hyväksyivät Pohjoismaiden hiilineutraaliutta koskevan julkilausuman, jossa korostetaan Pohjoismaiden sitoutumista lämpötilan nousun rajaamiseen Pariisin sopimuksen mukaiseen 1,5 asteeseen.

Elokuun 20. päivänä 2019 pääministerit hyväksyivät Visio 2030:n, jonka mukaan Pohjoismaista tulee maailman kestävin ja integroitunein alue vuoteen 2030 mennessä. Yksi vision strategisista painopistealueista ja tavoitteista: Haluamme yhdessä edistää yhteiskuntiemme siirtymistä vihreään talouteen sekä hiilineutraaliutta ja kestävää kierto- ja biotaloutta.

Lokakuusta 2009 lähtien Pohjoismaiden ministerineuvostolla on ollut ympäristö-suunnitelma Pohjoismaiden neuvoston suosituksesta, jossa ehdotettiin ministerineuvoston toiminnalle kunnianhimoista ympäristö- ja ilmastopolitiikkaa. Tämä suunnitelma on koskenut monin tavoin myös Pohjoismaiden neuvoston toimintaa Pohjolan talossa. Edellinen Pohjolan talon ympäristösuunnitelma ulottui vuoden 2019 loppuun, ja nyt tarvitaan uusi suunnitelma tulevalle viisivuotiskaudelle. Uuden ympäristö- ja ilmastosuunnitelman luonnoksesta on keskusteltu monissa yhteyksissä vuoden 2019 aikana, muun muassa Pohjoismaiden neuvoston sihteeristössä.

Puheenjohtajiston näkemykset

Puheenjohtajisto pitää tärkeänä, että Pohjoismaiden neuvosto on uskottava työssään ja että se pyrkii samoihin tavoitteisiin ja visioiden toteuttamiseen kuin mitä muulle Pohjolle on esitetty. Pohjoismaiden neuvosto voi ja sen pitää toimia edelläkävijänä.

Puheenjohtajiston mukaan tavoitteellinen ja tarkoituksenmukainen toimintatapa on, että Pohjoismaiden neuvosto asettaa hiilidioksidineutraaliuden yleiseksi tavoitteeksi ja pyrkii siihen kaikin käytettävissä olevin keinoin alalla tapahtuva kehitys huomioiden.

Puheenjohtajisto katsoo myös, että Pohjoismaiden neuvoston on tehtävä tiivistä yhteistyötä Pohjoismaiden ministerineuvoston ja Pohjoismaisen kulttuurirahaston kanssa synergiaetujen saavuttamiseksi.

Kööpenhaminan Pohjolan talossa, jossa kolmen organisaation sihteeristöt sijaitsevat, tehdään jatkuvasti toimia päivittäisen ilmastoalan jäljen pienentämiseksi. Tätä työtä jatkamme tulevana vuosina. Meiltä puuttuu kuitenkin tehokkaita toimia, joilla CO₂-kuormitusta ja yhteenlaskettua ilmastoalan jälkeä voidaan vähentää, esimerkiksi matkoihin, kokouksiin ja niiden järjestämiseen liittyen.

Pohjoismaiden neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston sihteeristö ovat käsitelleet sitä, kuinka pohjoismaisessa yhteistyössä voidaan siirtyä kohti hiilidioksidineutraaliutta. Sihteeristöt ovat muun muassa keskustelleet asiasta tanskalaisen ympäristöasioita käsittelevän neuvoston (Rådet för Grön omstilling) kanssa. Uudessa Pohjolan talon ympäristö- ja ilmastosuunnitelmaluonnoksessa puheenjohtajisto ehdottaa työssä keskityttävän jatkossa kolmeen painopistealueeseen:

1. Ilmastojalanjäljen mittaaminen
2. Ilmastojalanjäljen vähentämiseen tähtäviä toimenpiteitä koskeva katsaus ja toimenpiteiden tavoitteet
3. Toimenpiteiden toteuttaminen

Puheenjohtajiston konkreettinen ehdotus on, että tavoitteeseen pyritään seuraavilla toimilla:

- kehitetään uusia mittausvälineitä ilmastokuormituksen mittaamiseen kaikessa Pohjoismaiden neuvoston toiminnassa, kuten matkojen, kokousten ja niiden järjestämisen yhteydessä samalla kun kehitetään puitteet vuosittaiselle raportoinnille
- käsikirjojen laatiminen, 10 kultaista sääntöä toimintaan, kuten kokousten pitämiseen, konferenssien järjestämiseen, matkustamiseen ym.
- ohjeet siitä, kuinka parhaiten voidaan kompensoida lentomatkojen päästöjä
- opas toimenpidealueiden priorisointiin
- kokousten pitäminen toimenpiteiden kehittämiseksi ja toimeenpanon ym. suunnittelemiseksi

Pohjolassa 29. lokakuuta 2020

Annette Lind (S)
Bertel Haarder (V)
Christian Juhl (EL)
Erkki Tuomioja (sd.)
Gunilla Carlsson (S)
Hans Wallmark (M)
Jouni Ovaska (kesk.)

Linda Ylivainio (C)
Martin Kolberg (A)
Michael Tetzschner (H)
Oddný G. Harðardóttir (Sf)
Silja Dögg Gunnarsdóttir (Frl)
Steinunn Þóra Árnadóttir (VG)
Wille Rydman (kok.)

Varauma

Kun mietinnöstä päätettiin puheenjohtajistossa, Vapaa Pohjola jätti siihen seuraavan varauman:

Vapaa Pohjola hylkää päätösehdotuksen. Vapaa Pohjola arvostaa ehdotuksen tarkoitusta, muttei tue päätöstä tässä vaiheessa, sillä ryhmä katsoo muiden priorisointien olevan nyt tärkeämpiä, mutta toteaa, että asiaan voidaan palata myöhemmin.

Vapaa Pohjola ehdottaa, että
Pohjoismaiden neuvosto ei jatka jäsenehdotuksen A 1793/presidiet käsittelyä.

Pohjolassa 29. lokakuuta 2020

Aron Emilsson (SD)

Lausuma

Kun mietinnöstä päätettiin puheenjohtajistossa, Wille Rydman ja Erkki Tuomioja antoivat seuraavan lausuman:

Päätös hyväksyä puheenjohtajiston mietintö jäsenehdotuksesta, joka koskee Pohjoismaiden neuvoston toiminnan muuttamista hiilidioksidineutraaliksi (A 1793/presidiet), ei tarkoita sitä, että päätöksen myötä Pohjoismaiden neuvoston fyysisten kokosten määrää vähennetään jatkossa.